

قهار رسولیان

ایران در نشریه «سامان»

در ترویج علم و ادب و هنر معاصر ایران، روزنامه و مجله‌های تاجیکستان از قبیل «جمهوریت»، «جوانان تاجیکستان»، «معارف و مدنیت»، «مدنیت تاجیکستان»، «ادبیات و صنعت»، «گازیتای معلمان»، «پیوند»، «صدای شرق»، «فرهنگ»، «ادب» و... نقشی مهم دارند.

در این مقاله ما تنها به نقش یکی از نشریه‌های تاجیکستان به نام هفته‌نامه «سامان» که مبلغ فرهنگ این کشور همفرهنگ و همزبان است، اکتفا می‌کنیم.

«سامان» نشریه فرهنگی - ادبی بنیاد زبان فارسی تاجیکستان، به سردبیری دارا نجات، شاعر معروف تاجیکستان، از سال ۱۹۹۱ تا سال ۱۹۹۹ به دو خط فارسی و سریلیک در ۸۴ شماره به طبع رسیده است. نخستین شماره «سامان» مورخ ۱۹ ژوئیه سال ۱۹۹۱ و آخرین شماره آن ماه سپتامبر سال ۱۹۹۹ چاپ و نشر شده است. نشریه مذکور از شماره اول تا شماره ۴۵ هفته‌ای یک بار، روزهای جمعه، در ۸ صفحه منتشر می‌شد. شماره ۴۷ و ششم آن مورخ ۲۹ مه سال ۱۹۹۲ در ۴ صفحه به چاپ رسیده است. از شماره ۴۷، چاپ این هفته‌نامه به نحوه‌های مختلف - دو هفته‌نامه، سه هفته‌نامه، ماهنامه و گاهنامه منتشر می‌شد. از شماره ۱ تا شماره ۵۸، شمارگان نشریه «سامان» درج گردیده است که کمترین تیراژ آن ۱۰۰۰ نسخه و بیشترین آن ۱۰۴۵۰ نسخه می‌باشد. «سامان» یکی از نشریه‌های اصلی ترغیبگر

فرهنگ ایران در تاجیکستان محسوب می‌گردد. در اکثر شماره‌های آن راجع به بخش‌ها و بعدهاى مختلف علم و فرهنگ ایران معاصر مطالبى جالب و خواندنى درج مى‌شد. از جمله از نخستین شماره نشریه مذکور، معرفى «فرهنگ فارسى عمید» آغاز گردیده و در ۱۷ شماره نمونه‌هایی از متن فرهنگ ذکر شده در دسترس خوانندگان قرار گرفت. از دیگر آثار مؤلفان ایرانی که در صفحات «سامان» به طبع رسیده، مقالاتی به شرح زیر است: «زبان فارسى» تقى ارانى، «شعر تکیه‌گاه نثر» غلامرضا ستوده، «زبان شعر» لطفعلی صورنگر، «امید: زندگی و شعرهایش» مهدى رستگار، «واژه بزگوش در شاهنامه فردوسی» سعید عریان، «خسرو پرویز و شیرویه» حسین رزمجو، «انار در فرهنگ ایران» سیاوش قندى، «زبان فارسى در چین» سید محمد ترابى، «تاثیر زبان روسى به مردم تاجیک» هدیه شریفى، «در بزرگداشت استاد مهرداد اوستا» محمد شهرودى، «اقوام شرقى» شاپور لواسانى، «نوروز در اسلام» منصور رستگار، «قوم تاجیک و فرهنگ تاجیکى در آسیای مرکزی» مریم میراحمدى، «شعر میوه زندگی است» نیما یوشیج، «ناله نی» غلامحسین یوسفى، «نفوذ و تاثیر زبان و فرهنگ فارسى در زبان‌های دیگر» بدیع‌الله دبیرى‌نژاد، «نظری به نوآوری‌های مولانا در وزن شعر فارسى» محمود فشارکى، «رستم و ته‌مین» رحمان کارگشا، «پیوند اوستا با شاهنامه» ی مهرین مهرآئین، «هنر چیست و هنرمند کیست؟» میرجلال‌الدین کزازی، «اوستا و دانش» پرویز پژوهنده، «نقش سامانیان در شکوفایی تمدن و فرهنگ» سید رسول موسوی، «زبان و ادبیات در عهد سامانیان» مسعود قاسمى، «چهره و مقام زن در آئینه تاریخ» زهره فتحی‌پور، «نگرشی به امیر اسماعیل سامانى» جواد هروى، «ضرورت‌ها و اهداف ترویج زبان و ادب پارسی در عهد سامانیان» سید ابوالقاسم فروزانی، «مرکز خراسان‌شناسى» على

سلطانی، نمونه‌هایی از کتاب «شکست سکوت» کارو و...

نشریه «سامان» بخشی را با عنوان «شعر معاصر ایران» برای معرفی شاعران ایران و نمونه‌های شعر آنان اختصاص داده و اشعاری از امام خمینی (ره)، نادر نادرپور، محمدرضا ترکی، مجید زمانی‌اصل، محمود تقوی، سید علی میرافضلی، ابراهیم شکیبایی لنگرودی، بهنام صالحی، تیمور ترنج، فروغ فرخزاد، یاور استوار، غلامرضا مرادی، نادر فخرآور، محمدرضا روزبه، محمد علی بهمنی، عبدالجبار کاکایی، حمیدرضا شروح، علیرضا برازش، آرش باران‌پور، عمرانی، یزدانبخش قهرمان، طاهره صفارزاده، نیما یوشیج، ابوالقاسم سری، حسین تقدیسی، جعفر کریم جویباری، نصرالله عسکری، پدram پاک‌آئین، محمود احمدی، قربان ولی، سپیده کاشانی، سهراب سپهری، پروین اعتصامی، فاطمه راکعی، صفر رفاهی‌نیا و... را منتشر کرده است.

برخی از مطالب مندرج در نشریه «سامان» بازتاب‌دهنده جنبه‌های مختلف روابط حسنه تاجیکستان و ایران می‌باشد. مقاله‌های سیروس علی‌زاده «وظیفه ما در برابر زبان تاجیکی»، میرزا ملااحمد «ثمره دوستی و روابط فرهنگی» قهار رسولیان، «نگاهی به روابط فرهنگی تاجیکستان و ایران»، خاطرات سفر مقصود حسین «همه مرز ایران سرای من است»، «آزادی هدیه پروردگار است»، «آستان مقدس امام خمینی»، «از سر تربت ما چون گذری»، دارا نجات «همه جای ایران سرای من است»، جمعه‌خان تیمورزاده «نسیم کوی دوست»، خال‌نظر محبت‌اف «در سرزمین نیاکان» و علی دهباشی «ای بخارا، شاد باش و دیر زی!» و نیز مصاحبه‌هایی با علی‌اشرف صادقی، فاطمه غنی‌نژاد، حسن عسکری‌راد، ابوالقاسم خوشرو، علی‌اصغر شعر دوست، علی‌اشرف مجتهد شبستری، حسین رزم‌جو، محمد دزفولی و... از این جمله‌اند.

در صفحات «سامان» اخبار جالبی از روزگار علمی و ادبی و هنری ایران به طبع رسیده و با چاپ عکس از مراکز تاریخی و فرهنگی و زیارتی این کشور از قبیل آرامگاه امام رضا، امام خمینی، ابوالقاسم فردوسی، حافظ شیرازی، آثار تاریخی تخت جمشید و... خواننده تاجیک با کشور کهن و بزرگ ایران آشنا می‌گردد.

هفته‌نامه «سامان» در میان مطبوعات تاجیک از مهم‌ترین نشریات است که در تشویق و تبلیغ فرهنگ ایران معاصر و گسترش روابط کشورهای تاجیکستان و ایران خدماتی بارز داشته است.

منابع:

- نشریه «سامان»، شماره‌های ۱-۸۴.